

ALBINA.

Ese detrei ori in septemana: Mercuri-a, Vinerri-a si Do mine'a, candu o cola intréga, candu numai diumetate, adeca dupa momentulu impregiurariu.

Pretulu de prenumeratiune:

<i>pentru Austria:</i>	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetatu de anu	4 " " "
" patariu " " " " " " " "	2 " " "
<i>pentru Romani'a si strainetate:</i>	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
" diumetate de anu	8 " " "
" patariu " " " " " " " "	4 " " "

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespundinti a-i nostri, si d'adrepulu la Redactiune **Josefstadt, Langgasse Nr. 43.** unde suntu a se adresá si corespundintiele, ce privesu Redactiunea, administratiuneasbu speditur'a; cate vorfi nefrancate, nu se vor primi, éra cele anonime nu se vor publicá.

Pentru anuencie si alte comunicatiuni de interesu privatu — se respunde cate 7 cr. de linie repetitile se facu cu pretiu scadiutu. Pretiulu timbrului cate 30 cr. pent. una data, se antecipa.

Invitare de prenumeratiune

„ALBINA“

Cu 1 iuliu v. incepemu semestru nou, pentru care deschidemu prenumeratiune. „ALBINA“ va aparé casi pana acuma, adeca de trei ori in septemana.

Pretiulu de prenumeratiune pent. Austria

pre unu anu intregu	8 fl. v. a.
" 1/2 de anu	4 fl. v. a.
" 1/4 " "	2 fl. v. a.

pentru Romani'a si strainetate

pre unu anu intregu	16 fl. v. a.
" 1/2 de anu	8 fl. v. a.
" 1/4 " "	4 fl. v. a.

Reductiunea.

Viena 19/31 iuliu 1868.

Sunt unele sciri caracteristice pentru situatiunea imperiului austriacu, chiar si atunci candu n'ar fi adeverate. Astfelu gasimu intr'unu diurnalu din Bohemi'a ca diplomat'ia de Viena a gasitu cu cale a bate siéu'a la Petropole ca nu-i placu defelu cochetarile rusiloru cu miscamintele cehiloru.

Se póte ca guvernulu austriacu se nu fie facutu acestu pasu, — dar cochetarile existu nu dóra numai la cehi, ci intr'o mesura cu multu mai mare la elementulu nemtiescu care pre di ce merge incéta d'a-si cercá centrulu de gravitate aici in monarchia, ci-lu cérca afara de fruntarielu imperiului, lu cérca in Germani'a. Acésta observatiune din parte-ne nemtii n'o potu considerá neci de imputare neci invinuire, cáci densii tocma si-spunu tendintiele loru cu destula sinceritate. Ajunge a provocá la cuventarea senatorului imperiale Kuranda la o oca-siune de banchetu datu puscariloru, densulu cantá pe tóte cordile dorinti'a d'a reintrá in Germani'a cu tóte tierile fóstei confederatiuni, in cari altmintre nu spéra ca elementulu nemtiescu va poté sustiené lupt'a cu natiunalitatile eterogene; — éra in catu e pentru principiulu de legitimitate, d. senatoru asié crede ca acest'a este gauritu acum'a de tóte laturile si de tóte poterile, si de aceea neci Austri'a nu póte se tiena la densulu, se se faca Don Quijotulu legitimizei.

Aceste cuvinte sunt destulu de chiare pentru cei ce vor se le precépa. Éra noi vom mai intielege dintr'ensele si promtitudine nemtiloru in primirea dua-

lismulu prin carele monarchi'a se impartí astfelu ca densii se-si véda partea loru separata.

Noi nu voimu se dicemu acé ceva neci pentru nemti neci contr'a loru, ci numai constatámu direptiunea ce au luat'o cáci ne intereséza a o cunosce.

Totu cu asemene sinceritate ni spunu organele nemtiesci ca in fati'a demonstratiuniloru natiunale din Viena nu póte fi vorba de o apropiare intre Austri'a si Prusi'a, precum o doriá si o incercá diplomat'ia in septemanele trecute.

Franci'a, care nu potea se inchida ochii naintea acestoru demonstratiuni, a trasu din ele o invetiatura mare: s'aconvinsu ca spiretulu si opiniunea publica a nemtiloru din Austri'a e atatu de fratiésca pentru nemtii din Germani'a, in catu nu póte fi vorba despre o aliantia franca-austriaca in contra Prusiei.

Aste dóue versiuni din urma paru a fi unu picu contradicatórie, vom vedé cum ni le va deslucí viéti'a practica.

Din tóte resulta ca dualismulu care favoresce numai dóue natiuni in Austri'a: pre nemti si pe unguri, nu e instare a le multiamí neci pre aceste dóue cáci nemtiloru nu place situatiunea de astadi ci dorescu a merge éra in Germani'a precum au fostu mai nainte. — Ei bine, cine dara sunt cei multiamiti in situatiunea de astadi? remanu numai ungurii, ei singuri, cam patru milióne de suflete, a caror'a tóta importanti'a este intre Dunare si Tisa pe unu teritoriu angustu, cáci pre cele lalte locuri pre unde sunt imprasciati, pretotindene fórma minoritatea poporatiunei.

Ungurii grigescu putienu de venitoriu.

Sgomotu nou in diet'a ungrésca, si de ce? cáci a vorbitu éra unu romanu d. Tincu care avú se-si repetiésca o interpelatiune. Se incepe desbaterea legii pentru armata natiunala, candu apoi sgomotele vor trebú se fie si mai mari cáci romanii cu toti vor cautá se intre in lupta pentru a medilóc primirea mai multoru emandaminte in testulu legii.

Ast'a este sórtea fie carui deputatu romanescu ca de cate ori se scóla a esprime o dorintia curatu natiunala, densulu e intimpinatu de sgomotu, strigari, une ori si de insulte, dreptu dovéda despre fratietatea ungrésca.

Sunt trei ani de candu lucra diet'a, si inca n'a facutu nemica neci pentru in-

fratirea natiunalitatiloru din cari nu s'au potutu inca sterge impressiunile bataliei nefericite pre candu cu arm'a a mana trebúia se-si apere natiunalitatea, — neci pentru usiorarea sarcineloru ce apésa mai vertosu clasele agricole.

Trebuie se avemu a dese ori in vedere cum sunt tratate interesele acestei clase, pentru ca romanii sunt mai toti agricoli.

In diet'a tierii, in locu de a se desbata bugetulu ca se vedemu cari sunt spesele guvernului si cum se facu, partit'a guvernamentalá ajutá se se desbata mai nainte proieptele de lege despre contributiuni adeca despre venite, si astfelu votá venitele mai nainte de a cunosce cum si in catu are guvernulu lipsa de aceste. Ordinea acést'a e minunata intru adeveru, dar si-are sótia in tier'a nóstra.

Cu oca-siunea desbaterii acestoru proiepte se recunoscú chiar si din partea guvernamentalá cumca agricultur'a este insarcinata si apesata preste mesura, si cumca o reforma in asta privintia este de necesitate, — dar totu densii replicara ca spre reforme nu este timplu acum'a, se vor face alta data, si atunci se vor face cu multimea, numai — se acceptati!

Sistem'a de contributiune din Transilvani'a fu criticata si combatuta chiar si de unguri, in catu anevoia va fi fostu caadva o sistema cutarea osendita prin nisece argumente atatu de chiare, adeverate si rigurose cum se intemplá aceleia, guvernamentalii recunoscúra, dar — tótu densii gasira éra si acum nu este timplu destulu pentru reforme, se vor face numai se — acceptati!

Ce se mai dicemu despre cestiunea de natiunalitate, a careia deslegare s'a recunoscutu de o multime de ori ca este de urgentia, dar carea in mani'a tuturoru promisiuniloru s'a totu amenatu necontinitu si acum nu mai scimu a catea óra suntemu avisati a — acceptá!

Cestiunea Transilvaniei e asidere pendinte si traganata, éra cei ce n'au curagiulu a se apucá de deslegarea ei de a dreptulu si pe cale naturala, recurgu la medilóce laterale nu pentru a o deslegá (ca asié nu se póte) ci pentru a loví, prin ce si mai tare desbina intre sine pre acele natiuni a caror'a fratietate neci pana acum'a nu éra laudabila.

Ajungu si atatea pentru a ne convinge ca fratiloru nostri unguri li pésa

pre putienu de venitoriu si nu tindu a castigá simpatii la natiunile conlocuitorie, ci din contra si acele putiene simpatii ce dóra le-ar avé. tóte le uséza astadi ca se nu remana nemica pre mane. Densii facu pre omulu care prevediendu-si capetulu, resipesce ce are. Desclinitu fatia cu noi romanii, densii neci pentru unu momentu n'au luatú in consideratiune seriósá ca de voia de nevoia cauta se tráimu langa olalta, si nu póte se tráimu in placere neci unii neci altii de nu vom tráif in fratietate.

Pre scurtu, ungurii se pare ca au luatú de a loru devisa acea imputatiune ce s'a facutu cancelariului Metternich: „Numai noi si se domnimu se tráimu bine astadi, apoi dupa noi se vina potopulu si totu nu ni pasa.“

De la diet'a Ungariei.

Siedinti'a de 29 iuliu a casei reprezentantiloru.

(=) Siedinti'a de astadi s'a conchiamatu a nume pentru de a se votá definitivu despre proieptulu dejá desbatutu. Cu votarea de astadi proieptulu s'a primitu de maioritate si asiá s'a decisu a se transpune cu estrasulu protocolului la casa magnatiloru.

Avramu Tincu Repetu interpelatiunea mea facuta, catra ministrulu de cultu inca cu dóue lune nainte de ast'a, carea inse pana astadi a totu remasu fora respunsu.

Obiectulu interpelatiunei e conduit'a si moralulu decadiutu a profesorului Dier de la gimnasiulu de statu din Sabiu. Mai nainte am interpelatu daca gimnasiulu va mai sustá acum vreu se remana in renume bunu pana traesce. Profesorulu Dier sub pretestulu latirei nagiarismului, comite scandale si fapte nemorale (strigari sgomotóse: nu e loculu acil!) éra guvernulu nu numai lu sustiene dar lu si naintéza bagu de séma in acea presupunere falsa ca magiarismulu se póte latí si pre acésta cale, adeca pe cont'a moralitatei. (Sgomotu mare). Cateva trasuri din trecutulu profesorului Dier (strigari: nu ni trebuescu abusezi!) ca altmintre nu-mi potú motivá interpelatiunea. (Ast'a nu se mai póte!) (Oratorulu continua a insirá cateva fapte scandaloase, cas'a si presiedintele l'inter rumpe neincetatu).

Tincu avú de cugetu a-si motivá interpelatiunea, prin citarca mai multoru fapte din trecutulu respectivulu profesorulu, inse nefandu amintirea loru complacere la multi dintre ablegati, trebú se intrelase motivarea, facendu-i se chiar si din partea presidiului imputatiune casi cum ar voi a abusá de libertatea vorbirii si de demnitatea casei.

FOISIÓRA.

Manualu teoreticu-practicu de economia politica, expunerea notiuniloru fundamentale ale sciintiei, de I. Lerescu profesore, Bucuresci.

Asemene opu in limb'a nóstra se dorcesce de timplu lungu. In catu i-a succesu numitalui autoru a respunde dorintieloru? este o intrebare ce probabilminte va dá ansa la pareri diferite. Se ni va permite spatíulu, vom vení si noi cu a nóstre pareri in nr. ven. dar trebuesce mai antaiu se-lu facemu pre autorulu insusi se vorbéca ca se-lu póta judecá de a dreptulu cci ce dorescu. Alegemu spre acést'a un'a dintre teme de frunte ale economiei, si a nume despre machinc. I. Lerescu tratéza acestu capu astfelu:

Machine, inventiuni, si perfectionari.

1. — Ce este unu instrumentu?

2. — Ce sunt machinele?
3. — Efectele economice ale machineloru.
4. — Objectiuni ce s'au facutu machineloru. — Refutatiune.

1. — Unu instrumentu séu unéltá este totu obiectulu cu care se armédia man'a omului spre a fi mai puterica. candu produce.

2. — Machinele sunt tóte aparatele ce au de putere miscatória o putere luata afóra din omu si care-i adauga puterea in productiune.

3. — Efectele economice ale machineloru sunt totu de o data de a suplá la munc'a ómeniloru si de a immultí acestu travaliu, ori utilizandu puterile naturei ori tragendu unu partitu mai bunu din ómeni si din capituluri, intr'ale caror'a grupe mai importante intra si ele.

Mai tardíu, ómenii au provenitu la intrebuintiarea apoi ca motoru, utilizandu fort'ia produsa de cadere. — Morile de apa in timplu lui Mithridat.

Apoi, vení randulu ventului. — Morile de ventu venira in Europa din Orientu pe timplu Cruciadelor,

Si in fine s'a gasitu de motoru aburulu. Elu este mai putericu si procura avantagi mai regularie de catu animalii, ap'a si ventulu. De si costa mai scumpu, elu a inlocuitu pe tóte cele-lalte motóre, pentru ca: cine-va are acésta putere la dispositiunea sa candu voiesce, catu timplu voiesce, in catatimea ce voiesce si unde voiesce, de óra ce ventulu si ap'a nu potú fi intrebuintiate de catu pre catu permite stagiunile si localitatile unde se gasescu, localitati ce mai totu de una suntu putienu favorabile desfacerei produselor.

4. — Consideratiunile ce presentámu asupra avantajelor machineloru se aplica descopeririloru si inventiuniloru mecanice, fizice si himice de tóta speci'a tuturoru procedelor de ori-ce natura ar fi, tuturoru progreselor resultandu din aplicarea unui adeveru economicu pana ací necunoscutu, si avendu de resultatu finalu ca productiunea se fie facuta mai bine, mai multu si mai éftinu.

Avantagiile machineloru sunt:

1° Ele facilita exploatiunea multoru industríi, cari n'ar existá altmintrelea. — Mi-

nele si salinele profunde n'ar poté fi exploatate, daca, pentru extragerca mineralorlu, omulu n'ar fi adjutatu de puterea machineloru

2° Facilita transportatu, perfectionandu cáile de comunicatiune terestre si maritime. Percursurile se facu mai iute, mai éftinu si cu riscu mai putinu.

3° Economisa munc'a omului. Pretutindini, inteliginti'a a inlocuitu puterea, séu a dirigeat-o, a condus-o, fecundat-o mai bine.

Prin ajutorulu machineloru, unu lucratoru torcetoru de bumbacu face adi de 320 ori mai multu firu de catu in 1789, pe candu torcetórele mecanice nu erau inventate. In aintea inventiunei moriloru de apa si de ventu, selavii inverteau petrile de móra. Dupa spusa lui Omeru, 12 femei erau continuu ocupate in casa Penelopei, cu macinatulu gráului necesariu casei. Cea mai simpla móra de apa poté maciná gráu astadi catu 150 de ómeni. Iar in morile miscate de aburu, 20 de lucratori potú maciná gráu de ajunsu spre a alimentá 72,000 persónce.

Cu munc'a economisata, se póte obtiné alte produse, intrebuintiandu la acést'a órele

Astufelu de observari i se fece interpellantului si din partea lui Bonis.

Ministrul de culte nefiindu de fatia, interpellatiunea i se va aduce la cunoscutia.

Presedintele anuncia conchiamarea dietei pe ne mane la 10 ore precum si inceperea desbaterei proiectului de lege pentru apanarea tierii si cu acestea sediti'a se fini.

(*) Sediti'a casei reprezentative din 30 iuliu.

Tincu corege o eroare de limba din sediti'a tr. ca a disu unu cuventu alu caruia intielesu nu l'a cunoscutu deplinu ca nu scie bine limb'a ungrésca (aplause.)

Andrássy aréta legile santiunate: incassarea de contributiune, contributiunea de case, persóne, si timbru.

Propunerea lui Mileticiu pentru a se incepe investigatiune in contra lui, se primesce cu mica modificatiune.

Se incepe desbaterea generala a supra proiectului de lege pentru armata natiunala (hóvvidi).

Perczel intr'o cuventare plina de espeptoratiuni contra lui Kossuth si contra confederatiunii danubiane, se dechiara pentru proiectu.

Madarász dupa o introducere clasicas plina de argumiute instructive atatu din istori'a ultimeloru 3 secle, prin cari aréta politici'a traditionala a Austriei, eternu contraria intereseloru vitali a Ungariei, catu si din istori'a altoru state, prin cari demustra ca aspiratiunilor unei natiuni nu e putere se se póta opune cu succesu, cum ni aréta istori'a Italiei, si in scurtu timpu si a Germaniei, — revine la Ungari'a si dice ca numai puterea, consolidarea si marirea tierii acesteia poté mantui tronulu austriacu de perire, ce inse elu dupa convingerea sa nu crede a se póte efectui pe calea intreprinsa de maiortate si cu atata mai putienu prin proiectulu presentu. Ni placu a audí de la vorbitoriu accentuandu importanti'a deslegarii cestiunci de natiunalitate precum si nisuinti'a d'a sustiené relatiuni amicabile cu statele danubiane de la a caror'a intrevinere amicabile séu neamicabila, cu ocasiunea conflagratiunii europene, in mare parte depinde remanerea séu pierrea statului ungrésca. Dupa acestea incepe a-si motiva propunerea si rogandu cas'a a considerá principiele desfasurate in propunerea sa, pasiesce de pe tribuna.

Sabiu, 11/23 iuliu 1868.

(Afaceri natiunale-besericesci.) Veti fi cetitu, dle Redactoru, nu ne indoimu, o corespondinti'a din Sabiu in nr. 52 alu „Gaz. Trans.“ despre o conferintia ce o tienu mai deunadi Es. Sa par. Metropolitu Bar. Siaguna cu inteliginti'a de aici, (Am si reproduc'o pe scurtu. Red.) in privinti'a modulu de alegere a deputatiloru din archidieceasa la fiitoriuu congresu natiunala besericescu.

Scrietoriulu acelei corespondintie si-incepu corespondinti'a cu o provocare la unu pasagiu din articolii „Albini“ nrii. 65 si 66. „La causele dreptu-marturisitoriloru“ voidu, cum dice, a odichni pe „Albin'a“ ca si aici in centrulu dreptu-marturisitoriloru suntemu ocu-

pati cu asemenea cestiuni, apoi descrie decurgerea acelei conferintie dar intr'unu modu de totu unilateralu, partinitoriu si falsu, chiar in catu ar fi pecatu a lasá opiniunea publica in retacire a supr'a unui obiectu de atata importantia.

Marturisimu inse ca nu vom urma manierei nu pre cavaleresci a dlui corespondinte alu Gazetei, de a atacá si vatemá persónele éra in meritulu lucrului a nu dice mai nimica, — ci vom remané strinsu numai la obiectu, avendu de scopu chiarificarea lucrului in interesulu adevéru, si tocm'a pentru aceea, cum si pentru ca corespondintele Gazetei se invocá la Albin'a, ba chiar si on. redactiune a acesteia in amintitulu articulu Nr. 65 binevoit a ni oferí colónele foi sale „spre a ne comunicá opiniunile etc.“ preferimu a respunde in acestu diariu in privinti'a meritului lucrului, rogandu pre d. Redactoru a dá primire respunsului nostru.

Conferintia despre care fu vorb'a la inceputu, se tienu pentru formarea cercuriloru de alegere si staverirea modalitatiei alegerii deputatiloru din archidieceasa la congresulu natiunala, pe basea representatiunii sinodului episcopescu din 28 aug. 1865 carea, cum se scie, e sanctionata dejá de Maiestatea Sa si trecuta in legea dietala.

Dar in comisiunea acestei conferintie se facu urmatórea propunere: „Deputatii archidiecesei gr. res. pentru congresulu bisericionalu romanu, si adeca 10 preoti si 20 miren, au se se aléga prin sinodulu archidiecesei, care are de a se conchiamá spre scopulu acest'a dupa statutele facute, primite de sinodulu diecesanu din anulu 1864“ — care propunere spriginita de dd. Bolog'a, Hanea si dr. Nemesiu, si combatuta de dd. Pope'a si Rosc'a, ajunse la conclusu.

Conchiamandu-se dupa aceea éra si conferintia, desbatendu-se lucrulu indelungatu si combatendu-se propunerea maiortatiei comisiunei din multe parti, toti membrii conferintiei, afara de Bolog'a si Hanea, se dechiarara in contra aceleia, si pentru alegerea de adreptulu in cercurile electorali, éra dd. dr. Nemesiu si Bodila se obtienura.

Totulu se reduce dara la aceea, ca se se aléga deputatii archidiecesei la congresu de adreptulu prin cercurile electorali, ori medilocitu prin sinodulu archidieceanu?

Maiortatea conferintiei se dechiara, cum diseram, pentru alegerea drepta ca mai constitutionala si mai liberala; éra cei doi domni numiti sustienura ca deputatii se se aléga prin sinodulu archidieceanu, cu alte cuvinte domniele-loru pretinsera, ca archidieceasa se se repesente la congresu prin delegatiune, buna óra cum se representá Ardealulu la senatulu imper. in 1863, cum se repesente si astadi tieriele germano-slave la senatulu imper. din Vien'a adeca prin delegatiunile dieteloru singuratece, si cum se repesente si ambele parti ale monarchiei in afacerile comune éra si prin delegatiuni. Contrarii nostri anca si provocara in comisiune la astu-feliu de delegatiuni, dar in Gazeta vedemu ca nu se face nici o amintire despre acest'a.

Acum se vedemu, care parte are dreptu?

Noi vedemu ca, avendu naintea ochiloru representatiunea archiereiloru citata mai sus, in carea se face espresu amintire despre cer-

curile electorali, si sciundu ca conchiamarea congresului metropolitanu fiitoriu se va face chiar pe bas'a acestei representatiuni, — respunsulu la intrebarea facuta e pre invederatu.

Dar cu tóte astea, se abstragemu de la representatiune si se cercámu adevéru din insa-si firea lucrului, si ca se o facemu acest'a, se esaminámu pucinu motivele cu cari si-motivara contrarii propunerea lor. Motivele aceste sunt, dupa Gazeta, urmatórele: „ca singuru sinodulu e competinte a influintiá, a alegere si a trimite deputati la congresu; a face norme pentru alegerea deputatiloru, si ca o alegere de a dreptulu in cercuri ar fi ilegalá, neconstitucionala si espusa si supusa la cate si mai cate atacuri fundate.“

Se ne ierte d. corespondinte dar noi nu vedemu in aceste cuvinte nici o motivare, ci numai o multime de afirmatiuni simple cari nu dovedescu nemica.

Contrarii dicu ca numai sinodulu e competentu a alege deputatii la congresu séu a face norme pentru alegerea deputatiloru la acea, dar pentru ce? nu ni spunu, nu invocá la neci o lege positiva. Da, si noi dicemu, ca sinodulu archidieceanu e competentu a face norme pentru alegerea deputatiloru, dar numai pentru sine, nu inse si pentru congresu, cáci pentru acest'a este elu insusi, adeca congresulu singuru competinte.

Mai in colo afirma contrarii „ca alegerea de a dreptulu in cercuri este ilegalá“.

Noi inse socotimu ca aceea e legalu ce e dupa lege facutu, éra ilegalu ce o in contra legeri facutu, si ca in ambele casuri se presupune existinti'a legeri. Dreptu aceea, cu privire la actiunile nostre bisericesci socotimu ca numai aceea e legalu, ce se afla in lege adeca in regulamentul sinodulu, éra ce nu sta intrinsulu nu se póte dice ca ar fi ilegalu. Standu acest'a, se ni spuna contrarii dupa care lege voriescu densii a alege deputatii la congresu prin sinodu? Noi nu o aflámu nicairi; in regulamentul sinodulu din 1864 nu gasimu neci macar unu §. carele ar contiené si despuene ceva in privinti'a acest'a, apoi pare ca se dice: quod non est in codice, non est in iudice. Din contra, aflámu in regulamentu si anumitu in p. 22, alin. a dou'a a seditiiei III. din 24 martiu 1864 urmatórele: „Mai incolo arata (refer. comisiunei) ca comisiunea recunósce de obligatóre numai acea parte a reglamentului care atinge dieces'a representata prin acestu sinodu, éra partile, ce atingu tóta metropoli'a ca unu obiectu ce cade in competinti'a sinodului metropolitanu, le privesce deocamdata numai ca proiectu din partea sinodului.“

„Sinodulu primesce conclusulu comisiunei de alu séu.“

Din aceste cuvinte ale sinodului vedemu dara apriatu ca in regulamentu nu numai nu avemu nici o lege positiva pentru alegerea deputatiloru prin sinodu, la congresulu séu sinodulu metropolitanu, dar inca ca sinodulu nici nu au voitu se aduca o atare lege, socotindu-se, cu totu dreptulu, de necompetinte in afacerea acest'a, carea taia in competinti'a congresului metrop. insusi, si sinodulu nici ca putea lucrá mai intieptiesce de catu asiá.

Intrebámu dara, unde e legea positiva pe carea se se póta basá competinti'a sinodulu de a alege elu insusi deputatii la congresulu metropolitanu? Nicairi; inse neesi-

stendu lege, cum se póte afirmá, ca alegerea drepta in cercuri e ilegalá?

Se afirma mai incolo din partea contrariloru ca „alegerea in cercuri este neconstitucionala“.

Noi tienemu ca bas'a constitutionalismului o formédia in statu participarea poporului la legislatiune, representarea poporului, éra in bisericá participarea crestiniloru, preoti si mireni, la legislatiunea bisericésca séu representarea crestiniloru, — si ca cu catu participa mai multi suditi séu mai multi crestini la legislatiune: cu atata representatiunea e mai constitutionalá, mai liberalá; éra cu catu participa mai pucini, cu catu representatiunea se restringe la unu numeru mai micu, la caste etc. cu atata e mai neconstitucionalá si neliberalá.

Acum se asemenámu aceste dóue moduri de alegere in cercuri elector. si in sinodu la olalta, si se vedemu care este mai largu si prin urmare mai constitutionalu, si care mai restrinsu si prin urmare mai neconst. Noi credemu ca alegerea in cercuri e cu multu mai largá, éra in sinodu cu multu mai restrinsa; cáci in cercuri alegu toti crestini din poporulu intregu, éra in sinodu alegu numai membrii acestuia dintre sine. Asié-dar a alege in sinodu deputati la congresu insemnédia a restringe periferi'a si a angustá basele representatiunii bisericesci, reducendu-se alegerea numai la membrii sinodulu, séu insemnédia nici mai multu nici mai pucinu de catu a delegá din sinulu sinodului deputati la congresulu metropolitanu, in catu delegatii acestia ar deveni representantii sinodului insusi, éra nu ai archidiecesei, ceea ce ar fi o anomalía de constitutionalismu.

Pentru aceea vedemu ca in biseric'a nostra la tóte sínódele din tóte timpurile si locurile participara pre langa archierei numai representanti esiti de a dreptulu din sinulu poporului, candu participara si ei, neaflandu-se nici o urma de vre-o delegatiune. Totu pentru aceea vedemu si astadi, ca in tóte staturile adevératu constitutionalu representantii poporului se alegu de a dreptulu din sinulu poporului in cercuri electorale, si nu se mai incurca lucrurile cu delegatiuni, la a caror'a alegere scimu cate si mai cate intrigi, pasiuni si interese jóca. Iata ce dice despre delegatiuni unu barbatu de statu in foi'a lunara „Unsere Zeit“ vorbindu despre senatulu imper. din Vien'a: „... Intr'aceea se vorbimu si despre partea intórsa, ca adeca pentru trist'a caricatura (Zerrbild), ce o infatisiédia acest'a „representantia de poporu“ carea se clatina intre viétia si mórté, nu se potu face alegatorii respunditori, ci ca vin'a pentru aceea cade in lini'a antaia pe acea nefericita sistema de delegatiune, carea taia tóta legatur'a intre poporu si representantii sei, de óra-ce alegatii imperiali se aducu la lumina numai prin o indoita si intreita stracuratura“ ... si éra si: „Se va concede, ca de s'ar pune vre-unu premiu pentru de a degradá principiulu parlamentarú pana la clichele si coteriele cele mai frivóle, problem'a ast'a s'ar vedé resolutiva cu succesulu celu mai bunu prin compusetiunea casei ablegatiloru“ etc. In tocmái s'ar avé lucrulu si cu delegatiunea sinodului archidieceanu la congresulu metropolitanu, déca s'ar urma dupa propunerea

de cari lucratorulu dispune. Anglii dicu ca timpulu este moneda, — moneda ce se póte castigá. Economiile ce din caus'a machineloru, resulta pentru populatiuni este lucru considerabilu. Unu exemplu, luat dintr'o mia, va invederá acest'a. Se presupunemu o linia de cale ferata ce este frecuentata de o jumetate de milionu de caletori: fie-care caletoru, amblandu pe acésta cale, iar nu pre drumurile ordinare, economisa dóue ore, si prin urmare, pentru toti, este o economía de 1,000.000 de ore, séu 100.000 dile, representandu munc'a anualá a 332 ómeni, cari nu crescú cu unu banu cheltuelile alimentarei generale, si alu caroru timpu au o valóre multu mai superióra aceleia a simpliloru lucratori. Mai puneti ca cu cate-va decimi de ani in apoi, niste asemenea caletorii erau expuse la pericole asi'a de serióse in catu caletorii, mai in ainte de a plecá, credea a face o fapta mintósa facendu-si testamentulu. In dilele nostre, de si rapiditatea este prodigiósa, chantiele au diminuat. In Angli'a, abia se innumera o victima (mortu séu plagatu) la 5 séu 600 de mii de caletori.

Credemu de prisosu a mai staruí spre a

invederá cum machinele avendu de efectu abondanti'a si eftinetatea produseloru, resultatu lorufinalu este posibilitatea, pentru masele de populatiune din ce in ce mai mari, de a-si procurá aceste; de a diminúa asiá suferintiele lor, de a cresce bunulu lor trairu materialu, si d'a obtiné mediele de a luá parte la comunalitatea bucuriloru intelectuale si morale, la cari civilizatiuniunea ne permite s'ajungemu. Scumpetea produseloru este principalulu obstacolu progreseloru societatei, cáci acésta scumpete este resultatu lu travaliuriloru aspre, grele si penibile, cari abrulesédia pe omu.

Machinele implinescu pentru omu muncile cele mai ostentitóre si mai degradante, ca transportulu greutatiloru, desecarea apei, ceocanitul ferului. Prin acest'a, ele dau muncitoriloru unu repausu pe care ei ilu potu utilizá, perfectionandu inteligentiá lor.

Pe la inceputulu secului XVII, pre putine persóne sciau se scrie si se citésca; acum este cu totulu din contra, si mai tóta lumea póte se-si procure satisfactiunile ce dau aceste cunoscutie. Inaintea imprimeriei, autorii si copistii erau rari, seraci si putinu consideratii;

astadi, autorii, editorii, inprimatorii sunt numeros, ocupa in societate positiuni onorabile si potu deveni avuti. Toti datoiescu acest'a bine-facerei prese de imprimatu. Astadi, unu simplu salahoru ce cumpera, pentru 24 bani, unu jurnal in strada, este totu asiá de bine informatu ca omulu celu mai avutu despre cele ce se petrecu in lume. Si se mai constatámu ca, favorisandu divisiunea munciei, progresele mecanice si altele usiurédia munc'a femeci, si readucu pe acest'a cu incetulu la ingrigirile familie si casei. S'a observatu, in Statele-Unite si Angli'a, unde aplicatiunile mecanice au luat mai multa desvoltare, ca femelle lucrédia pre putinu la pamentu, nu se vedu cadiendu sub greutatea unui maldaru de fenu séu de recolta. Acestu spectaculu tristu lovesce, din contra, ochii in mai multe localitati ale Europei.

Nu mai acolo unde produsele sunt multe, bune si eftine, si prin urmare vietuirea facile, mintile se potu dá in numeru mare si la celelalte ramuri ale activitatiei omenesce — industri'a, comerciulu, artile, cautarile sciintifice si filosofice, a caror'a influintia la urma se face

simtita asupra ómeniloru de labóre si asupra ómenirei intregi.

In fine, progresele industriale dau natiuniloru o dorintia si mai mare de a vedé securitatea si pacea mantinendu-se, si legandu din di in di mai multu populatiunile, prin schimburi crescende de produse si de idei, de simtiminte si de stima, infuinti'a lor a despopularisatu guer'a, conchist'a si dominatiunea. Dar asupra acestui punctu, machinele si geniulu de inventiune exercitá o influintia si mai directa. Perfectionandu-se, instrumintele de destructiune devinu mai putinu redutabile. Ómenii s'au ucisu intre densii mai putinu de candu au cercatu a se omorí cu lovituri de tunuri. Bataliele cu pusca sunt relativamente mai putinu feroci de catu acelea cu cutitulu, spada séu baioneta. Acést'a provine de acolo ca perfectiunarea armeloru adauga certitudinea destructiunii, si este in natur'a omului celu mai corageosu de a fugi de acésta certitudine.

4 — Unii scriitori au contribuatu a fortificá prejudecat'a ce condamna machinele; dintre acestia, sunt Montesquieu si de Sismondi.

Montesquieu dice ca economi'a ce resulta

contrariilor nostri. Pre langa acestea, se ni mai aducem a minte ca statutulu de alegere cuprinsu in regulamentul sinodului din 1864 este compus dupa imprejurarile timpului de atunci, cam aristocraticu, caci admite in ore catu reprezentatiunea dupa clase.

In fine afirma contrarii: „ca o alegere in cercuri la congresu ar fi espusa si supusa la cate si mai cate atacuri fundate.“

Dupa ce demonstraramu mai in susu ca alegerea in cercuri e legala si constitutională, credemu ca urmédia de sine si resfrangerea asertiunei acesteia din urma, urmédia de sine adeca ca nu alegerea in cercuri ci tocm'a delegatiunea sinodului archidiececanu s'ar espune la cate si mai cate atacuri fundate. Si noi asié si credemu, ca tocm'a de-ar fi primitu conferinti'a propunerea cea nefundata a contrariilor, s'ar fi espusu de securu la multe atacuri fundate; éra acum primindu-se alegerea in cercuri, credemu ca ea va fi scutita de atacuri, ba speramu chiar, cum li se spuse si in conferinti'a, ca publiculu va aprobá concluziuni conferinti'e, ceea ce se intempla dejá si pana acum din partea unor'a dintre cei mai competinti barbati ai inteliginti'e nóstre.

Deci ca se fimu si mai chiari in privinti'a unui obiectu atatu de importantu, cum e celu din cestiune, se resumemu cele dise.

Noi ni inchipuimu provinti'a nóstra metropolitană ca pe unu ce intregu, unitariu, éra nici-de-cum ca pe o confederatiune a celoru trei eparchií. Déca am fi avutu pana acum congresu metropolitanu, carele se fie adusu insusi pentru sine o lege electorală, la ce fara indoiéla numai elu singuru este indreptatitu, atunci am avé de securu a ne tiené si a ne conformá dupa acea lege séu statutu. De óra-ce inse pentru congresulu fitoriú, ca primulu congresu si anca constituante in reinvié'ta nóstra metropolia, nu existe si nu póte existe o lege electorală prin elu insusi creata, statoriunea unui modu de alegere pentru prim'a óra este neincungiurabila.

Ce modu de alegere se se aplice dara pentru constituirea primulu congresu metropolitanu? ast'a e intrebarea.

Standu ide'i'a unitati metropoliei, noi cutegamu ca numai acelu modu de alegere este corespundietoriu, carele in consonantia cu canónele si cu praes'a observata pana acum in biserică, ar deschide calea si ar dá ocaziune poporului crestinu metropolitanu a alege reprezentanti sei deadreptulu la congresulu seu metropolitanu, dupa un'a si aceeași procedura, dupa un'a si aceeași cheia de alegere, acést'a inse numai prin deputati alesi in cercuri electorali, anume formande spre scopulu acést'a, se póte esoperá.

Conclusulu sinodului diecesanu ardeleanu din an. 1864 obléga numai in privinti'a constituirei sale proprie, éra nu si in a congresulu metropolitanu. Ore ce ar dice membrii congresulu metropolitanu, alesi deadreptulu prin poporu in cele lalte dóue diecese, candu ar vedé ca colegii loru din archidiececa sunt numai nesece delegati ai sinodului archidiececanu? si cu ce s'ar puté óre justificá o atare alegere detragetóre din valórea morala pentru actele congresuale? — nici cu o lege positiva, caci nu esista, si nici macar cu economirea in timpu si in spese, caci a convocá sinodulu archidiececanu, care consta din 100—

160 membri, pentru aceea numai, ca se delege din sinusi 30 de insi la congresu, consta cu multu mai multu timpu si mai multe spese, de catu alegerea acelor'a de a dreptulu prin cercurile electorale. Apoi bine scimu, ca o parte mare a membrilor sinodului nostru archidiececanu consta din membri *ne alesi*, provediuti cu votu *virili*, d. e. preotii si amplotiati superiori, doctorii de facultati si advocatii, directorii si profesorii de teologia, gimnasiu si pedagogia. Ce' ar dice óre fratii din cele lalte diecese, in congresu, candu unu sinodu astfelu compus, ar alege din parte-si pe membrii congresulu metropolitanu?!

Anca multe alte motive s'ar mai poté aduce, dar fie destule de-o-camdata si atatea, pentru cei ce cauta si voiescu a se convinge, — éra pentru cei ce nu voiescu a se convinge, se li se aduca anca o miia de alte argumente, si totu nu vor folosi nimicu, ci vor cadé numai ca mazarea in parete.

Din cele espuse asié-dara credemu ca on. cetitori si vor poté castigá o deplina convictiune despre aceea, ca care parte se va fi aflandu in retacire, si ca avut'a dreptu corespundentele Gazetei, si fost'a cu cale si salutaru a procede elu in asta materie nevinovata cum au procesu, si anca cu atata vehementia? Noi din parte-ne asié credemu, ca o astfelu de procedura in afacerile nóstre comune ni póte fi numai stricatóre, dar nici odata folositóre. Nenorociriile nóstre bisericesci si nationale de pana acum, potemu dice ca ni se intemplara de cele mai multe ori din astfelu de neintielegeri si imparechiare escate intre noi din usiurintia.

Mai multi dintre aperatorii alegerei direpte.

La cerculariulu Santiei Sale Eugeniu Hackmann parintelui episcopu orientalu din Bucovina.

Santi'a Sa a trimisu clerului unu cerculariu tiparitu in care aflá cu cale a pomeni si de modestii de noi, rosiindu aceste cuvinte: „Cine nu scie numele agentiloru si conclucatoriloru gazetei cu titulu „Albina“ si a altoru tabere pentru reutatea aceloru ómeni, cari si inchipuescu ca prin acést'a facu unu lucru mare si insemnatoriu daca defaima si necinste scu pre-archiereulu seu (loru) si pre aceia din cleru cari cu credinti'a sunt alipiti si implinescu cu consciintia detoriile shiamarii?“

Dreptu respunsu la acelu cerculariu in catu privesce pre „Albina“, noi ne credemu detori d'a insirá aci pe scurtu motivele proceduri nóstre cari se faca marturisire despre noi naintea S. Sale, naintea clerulu catra care a vorbitu, si in fine in fati'a intregulu publicu romanescu dovedindu ca acele invinuiru ce ni se arunca, nu sunt defelu la loculu loru.

Cerculariulu din cestiune S. Sa i-a datu romanescu numele de „Tirculariu“, éra rusesece „Pisanie.“ In a nóstra modesta parere titulu „pisanie“ éra cu multu mai potrivitu la testulu romanescu, caci in adeveru este o pisare in drépt'a si stanga' dandu a nimeri pre cei cu musca pe cacula. Lasu preitorulu, densii au respunsu si probabilmente vor mai responde din a loru parte, éra noi luamu aci la critica

cratorii s'au resvoltatu si au sfarematu machinile. Si acést'a se intielege pana la ore-care gradu, caci ei sunt nevoiti se ia, unu altu genu de ocupatiune ceea ce displace naturei omului.

Sub impresiunea criseloru industriale, de Sismondi, a disu ca ori in cate ronduri o machina va ridicá travaliulu unui numeru óre-care de lucratori, ca nu este de doritu, caci tinde la supresiunea lucratoriloru, cari trebuie se péra, negasindu ocaziunea de a intrebuintia bratielu loru.

Erorea sa este ca a creditu ca trebuintiele natiuniloru sunt o cuantitate fipsa. Dar acést'a nu este adeveratu: J.—B. a demonstrat'o: pentru ca populatiunea se inmultiesce; — pentru ca pe tota diu'a facemu usu de produse necunoscute celoru ce au vietuitu inaintea nóstre; — pentru ca machin'a, reducendu cheltuelile de productiune, cobóra pretiulu produselor, provóca o sporire de consumatiune, care necesita o crescere de productiune si interventiunea totu atatoru lucratori, daca nu si a mai multor'a de catu mai in ainte; — pentru ca, infine, produsele create de unu producatoru ii procura mediele de a cumperá produ-

numai acea portiune de invinuiru ce ni se trimite nóa.

Invinuirea ca noi am „defaimá pe archiereu“, este cu totulu nemotivata in cerculariu; éra in realitate este si lipsita de adeveru, precum veri cine se póte convinge din nrii Albinei. Nu convinemanieleru bune ale unui diurnalul seriosu d'a se ocupá de personalitati si d'a defaimá persóne, de aceea respingemu de la noi invinuirea cerculariulu caci am tienutu pururea socóta de seriozitate. Dovéda pentru noi avemu si cercustanti'a ca unele foi romanesci si-imbria adese persónele loru ca se intrámu cu densele in polemii personali, dar noi pana ce se póte le trecemu pururea cu vederea din cauzele numite, si pentru ca nu merita acele persóne d'a fi scóse din nullitatea loru, éra de alta parte speramu ca acei iepuri vor veni la preceperea ca este bine loru d'a reintrá in tufariulu ce l'au paresitu daca nu vor se fie impuscati.

Cele ce s'au scrisu in Albina au fostu numai faptele S. Sale, insocite de o critica mica si fórte crutiatórie. Daca aceste fapte n'au fostu capaci d'a face archiereulu veri o onóre, nu noi suntemu de vina ci autorulu fapteloru adeca insusi S. Sa caci au fostu stepanu pe preceperea si pe vointi'a sa si le-au faptuitu precum i-a placutu.

Dfariestic'a seriósá si nepartială este o oglinda (cautatóre) si nu noi suntemu de vina daca acést'a oglinda nu-lu aréta pre S. Sa mai frumosu de ce este.

Devis'a nisuintieloru nóstre este d'a ajuta beseric'a se-si recapete autonomi'a sa si se reintre in folosirea institutiuniloru sale canoniche, — caci trei diecenie au trecut de candu sub archipastoriea absolutistica a S. Sale nu numai beseric'ei dar si nationalitati romanice si se infpsera rane chiar cu ajutoriulu fondulu religiuariu compus din contributiunile principiloru romani, in catu astadi multe comunitati au uitatu romanesc'a si vorbescu rusesece: numai consciintia de romani li-a mai remasu.

Am doritu se fie episcopulu insusi care se premérga a restitui canonicitatea. Vendiendulu inse pre S. Sa tienendu strinsu la absolutismu si opunendu-se autonomiei, am trebuitu se luamu alta direptiune caci de dragulu S. Sale nu ne potemu lapadá de autonomi'a beseric'ei.

De la acestu timpu datédia critic'a faptelor S. Sale, pentru a-i luminá toti pasii ca se se véda cumca nu mergu catra scopulu nostru: canonicitatea! Am criticatu faptele pentru a luminá, si n'am defaimatu persónele, n'am pretinsu a se face in minute lucruri ce receru timpu lungu, si tóte acestea pentru a nu tulburá si a nu produce scandale.

Vom fi sciindu si noi ce desclinire este intre unu apostolu alu santei libertati si intre unu demagogu alu ticalósei anarchii. Ni place a-lu face pre celu d'antaiu si a-lu incunjurá pre alu doile. Nu pretindemu ca ar fi merituulu nostru totu ce a succésu in asta privintia, dar vom fi avendu si noi o parte micutia si de aceea ni permitemu se apelámu la petitiunea credintiosiloru din Bucovina pentru restituierea autonomiei ce s'a subserisu de credinciosi in cea mai buna armonia si ordine, n'a fostu nici unu semnu de anarchia, subserierile fura atatu de numeróse in catu S. Sa remase isolatu impreuna cu mic'a elica absolutistica.

Speramu ca acestu resultatulu va convinge

pre fie cine ca s'a purcesu cu seriozitate atacandu fapte pentru a luminá, si nedefaimandu persóne pentru a nu produce anarchia; — va convinge intielegendu ca pregatirile pentru sinodu se facu chiar acum, si fora placerea S. Sale.

Éra daca S. Sa vre se scie cine sunt aginti'i si conclucatorii Albinei, apoi i potemu spune in deplina sinceritate cumca in asta privintia nimene nu ne ajuta intr'atata casí epululu Hackmann care prin cerculariele sale face reclame pentru fói'a nóstre, in catu astadi o cetescu preoti mai multi de catu mai nainte, tacendu despre reclamele private ce ni le face S. Sa, si despre cari se póte ca vom vorbi la alta ocaziune.

Incheiamu cu rogarea se fie S. Sa fatia cu noi atatu de loialu precum suntemu noi fatia cu S. Sa, si se nu ni impute ca am defaimatu persónele daca acést'a n'o póte dovedi, neci se ne numéscá „tabera spre reutatea ómeniloru“ daca nu e in stare a demustrá cumca canonicitatea la care noi tindemu ar fi unu reu mai mare de catu absolutismulu din care S. Sa esie numai anevoia si numai de sila.

Temisióra 29 iuliu.

(Teatru romanescu in Temisióra.)

Ieri pentru prima data resuná limb'a romana de pe bin'a teatrală. Teatru orasiulu a fostu indésatu. Dintre cele 72 de logie, numai 2 erau ocupate de straini, cele lalte de flórea natiunei din locu si vecinetate, in preumpe-nire de sessulu frumosu ale caruia toalete erau d'o elegancia si gustu rar. Strainii la inceputu socotiau ca teatru si a nume logiele vor romané góle — se póte ca si doriaru acést'a — dar candu ieri demanétia si cercu si densii locu, intielesera ca logiele si scaunele parterre sunt ocupate mai tóte: tarde venientibus ossa. Intr'o logia veduramu doi tierani din Secusigiu, cunoscuti dintre cei mai inteliginti din clas'a loru. Preotimea si la asta ocaziune dovedi ca dens'a este aristocrat'a nóstre, — se traéscá. Din Pesta aflaramu aici pre dd. Babesiu si Dr. Al. Mocioni. Pies'a produsá éra „Strengariulu de Paris.“ Am veduitu rolele acestei piese de la maestri renumiti, dar totusi a trebuitu se fie d. Pascali pentru ca se ne incante. D. Pascali cu Dóm'n'a sótia-sa sunt actori emininti nu numai pentru noi dar suntemu adancu convinsi ca si pertru publiculu celu mai cultu, éra limb'a romana de cum o practica densii nu póte fi mai frumósá, chiar si nemtii ni-au marturisitu ca mai bine precepu limb'a actoriloru romani de catu a celoru magiari.

Despre ceilalti actori suntemu in stare se dicemu asemene laude, si joculu silimb'aloru ni s'a parutu de valóre inferióra, dar bagu-deséma ca rolele inca vor fi fostu caus'a.

Preste totu publiculu nostru a fostu incantatu, dar e natur'a romanului ca intru incantare nu prorumpe in entusiasmu fisicu, adeca in aplause frenetice. Ast'a avemu s'o spunemu dlui Pascali pentru ca se ne cunósca si se nu se mire daca aplausele publiculu nostru numai a rare ori devenira sgomotóse.

Dupa actulu primu se impartia prin salá urmatórea poesia frumósá:

2º Spiritulu de rutina, temerea inovatiuniloru, temerea de a perde capitalurile, intardia aplicatiunea inventiuniloru nóue, facu transitiunea graduală si facu une-ori se-i dispara neconvinientele.

3º Pre catu artile se perfectionédia, inventiunea machineloru devine si mai dificila, se facu ameliorari numai de detalii.

Putemu conchide ca relele efecte ale unei machini séu inventiuni sunt timporie si totu de o data intrecute de avantajiele sociale ce procura.

Intre mediele de a combate neconvinientele machineloru, economistii recomanda vulgarisatiunea primelor notiiuni ale economiei politice in scóle, prin ajutorulu caror'a copiii cari vor fi intr'o di lucratori ar incepe a intielege adeverat'a natura a lucrurilor, si ar fi premuniti in contra prejudecatiloru cari ii atatia a urí machinile séu a comptá pe medie chimerice.

sele create de unu altulu, si ca in urm'a acestei productiuni amendou, sunt caputi mai bine. Asiá dar, pe catu timpu, intr'o tíera, cuantitatea de produse alimentarie nu seade, acelasu numeru de lucratori potu vietui. Si daca, prin introductiunea unei machini, o parte din lucratori devine libera, ea va gasi de lucru intr'o alta ramura de ale industriei, spre a crea produse nóue. Totusi, recunóscemu ca lucratorii nu se stramuta cu facilitate, pentru ca sunt nevoiti a cauta alte ocupatiuni, a invetiá o alta meseria, a se supune la privatiunile unui timpu de nelucrare, de unde sfasiari si suferinti'e.

Acést'a este o fapta grava care economi'a politica o recunósce. Din fericire, sunt mai multe circumstantie ce micsiorédia neconvinientele ce potu resultá momentaneminte, pentru clas'a lucrátóre din introductiunea machineloru expeditive.

1º Machinile sunt, in genere, scumpe, si trebuie capitaluri mari spre a le pune in lucrare. Acést'a dificultate intardia epoc'a adoptatiunei loru.

din intrebuintiarea machineloru este compensata de perderea ce facu lucratorii cari pan' aci erau ocupati la fabricatiunea produselor, si ca, in cele din urma, societatea seracesce cu sum'a travaliulu economisatu de machina si perdutu d'aceia dintre membrii sei pe cari ea-i privédia.

Nu este adeveratu ca societatea perde prin intrebuintiarea unei machine séu print'o nóua inventiune ce procura o economia cumperatorulu. Caci acést'a economia isi schimba directiunea: si fiindu ca industriile sunt solidarie, ceea ce este economisatu de una se duce la alta; ele formédia o totime vasta, ale careia parti comunica prin canale secrete; si prin urmare economiile ce se facu cu densa favorisa travaliulu si salarielu:

Adeverulu este ca lucratorii ce mai in ainte erau intrebuintiati in acést'a fabricatiune nu sunt mai multu intrebuintiati toti. Prisosulu va fi intrebuintiatu a dá societatei alte produse, de unde resulta crescerea avuti'e.

Acést'a dislocare, stramutare a lucratoriloru a fostu si este unulu din obstacolele cele mari la adoptarea machineloru. In Angli'a, lu-

